

660.

**Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki
Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych
i Ministra Skarbu**

z dnia 11 sierpnia 1923 r.

**w sprawie dostarczania ociemniałym inwalidom
wojeńnym narzędzi, środków pomocniczych
i psów-przewodników.**

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. № 32 poz. 195) w wykonaniu art. 40 i 41 tejże ustawy zarządza się co następuje:

§ 1. Inwalidzi wojenni ociemniali, którzy w ciągu odpowiedniego czasu poddawali się reedukacji zawodowej w jednym ze specjalnych zakładów inwalidzkich Rzeczypospolitej Polskiej lub byłych państw zaborczych i po przebyciu odnośnych kursów, wykazą dostateczne wiadomości i wprawę niezbędną do samodzielnego wykonywania zawodu, mogą otrzymać na koszt Skarbu Państwa jednorazowo komplet narzędzi, potrzebnych do urządzenia własnego warsztatu.

O ile inwalidzi ociemniali, pochodzący z armji zaborczej, poddawali się reedukacji w zakładach reedukacyjnych państwa zaborczego, dowód zaś szkolenia zagubili, a uzyskanie wtórnika świadectwa jest bardzo trudne lub niemożliwe, winni, w razie ubiegania się o wspomniany komplet narzędzi, poddać się egzaminowi w jednym z zakładów reedukacyjnych, utrzymywanych przez Państwo, w celu stwierdzenia wyszkolenia zawodowego i uzdolnienia do samodzielnego wykonywania zawodu.

Inwalidzi ociemniali, którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia otrzymali narzędzia pracy zawodowej, środki pomocnicze i t. p. od urzędów państwowych, instytucji lub stowarzyszeń filantropijnych Rzeczypospolitej Polskiej lub b. państw zaborczych, nie mogą domagać się ponownego bezpłatnego przydziału takich samych narzędzi i środków pomocniczych.

§ 2. Inwalidzi wojenni ociemniali, po przebyciu kursu wyszkolenia, mają prawo do otrzymania 9-wierszowej, względnie, w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, 21-wierszowej tablicy do pisania piśmem wypukłym ciemnych.

Inwalidom ociemniałym, którzy wykonują zawód intelektualny, wymagający częstego korzystania z pisma ciemnych (stenotypiści, korespondenci i t. p.) przysługuje prawo do otrzymania maszyny do pisania piśmem wypukłym, w wypadkach wyjątkowych z dyktafonem lub parlografem.

Inwalidzi wojenni ociemniali, poświęcający się zawodom intelektualnym i posiadający niezbędne ku temu wykształcenie ogólne i kwalifikacje, mają prawo do otrzymania zwyczajnej maszyny do pisania, niezbędnej do wykonywania ich zawodu.

Naprawa maszyn do pisania piśmem wypukłym i zwykłym, otrzymanych na koszt Skarbu Państwa,

względnie otrzymanych przed wejściem niniejszego rozporządzenia w życie, od urzędów państwowych, instytucji lub stowarzyszeń filantropijnych Rzeczypospolitej Polskiej lub państw zaborczych, będzie uskuteczniata w odpowiednich zakładach na koszt Skarbu Państwa pod warunkiem, że uszkodzenie tych maszyn nie zostało spowodowane przez złą wolę lub niedbalstwo inwalidy wojennego. Zwrot kosztów naprawy następuje na podstawie uzyskanego zezwolenia urzędu wojewódzkiego. Suma kosztów jednak nie może przekraczać cen ogólnie przyjętych.

§ 3. Inwalidzi wojenni tak ociemniali, że nie mogą chodzić bez pomocy obcej, mają prawo do otrzymania psa-przewodnika, zaopatrzonego w obrozę, linewkę do prowadzenia i kaganiec.

Na pokrycie kosztów utrzymania psa-przewodnika otrzymują inwalidzi wojenni ociemniali dodatek, równający się kosztom żywienia psów policyjnych, ustalonym przepisami wydanymi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dodatek ten jest wypłacany od dnia przydziału psa. O stracie psa (skutkiem śmierci, ucieczki, kradzieży i t. d.) inwalida wojenny obowiązany jest zawiadomić izbę skarbową, wypłacającą mu rentę, w celu spowodowania zamknięcia wypłaty dodatków na żywienie psa-przewodnika.

Inwalidzi wojenni ociemniali, którzy pozostali bez psa-przewodnika (wskutek jego śmierci, ucieczki, kradzieży i t. p.) mogą ubiegać się o udzielenie im innego psa-przewodnika tylko w wypadku, gdy śmierć, ucieczka, kradzież i t. p. psa nie była skutkiem winy lub niedbalstwa inwalidy wojennego ociemniałego czy też jego najbliższej rodziny. Jeżeli pies-przewodnik skutkiem starości lub choroby stał się niezdolny do pełnienia właściwej usługi, inwalida wojenny może prosić o udzielenie mu innego.

O ile inwalidzi wojenni ociemniali, posiadający prawo do otrzymania psa-przewodnika rezygnują z uzasadnionych powodów z przydziału psa, przyznaje im się równoważnik w wysokości dodatku na pokrycie kosztów utrzymania psa—przewodnika.

§ 4. Uzasadniona potrzeba dostarczenia psa—przewodnika, przewidziana w art. 40 ustawy z dn. 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 32, poz. 195) nie istnieje, jeżeli inwalida:

- 1) z powodu choroby lub utraty nóg nie może chodzić,
- 2) znajduje się w domu inwalidów,
- 3) ma dochód tak znaczny, że renta zostaje mu całkowicie zawieszona w myśl art. 26 p. f. ustawy z dnia 18 marca 1921 r.

§ 5. Skarb Państwa może sobie zastrzec prawo własności dostarczonych inwalidzie wojennemu ociemniałemu narzędzi, materiałów pomocniczych, psa—przewodnika itp. oraz prawo kontroli nad użytkowaniem ich przez inwalidów ociemniałych. Jednakże i w tym wypadku, gdy takie zastrzeżenie nie zostało uczynione, otrzymane od Państwa przedmioty nie mogą być pod rygorem zwrotu Skarbowi Państwa ich wartości bez zgody urzędu wojewódzkiego sprzedawane, obciążane pożyczką itp.

§ 6. Podanie o udzielenie narzędzi pracy, materiałów pomocniczych, psa—przewodnika, naprawę

maszyn do pisania, parlografu, dyktafonu itp. inwalidzi wojenni ociemniali wnoszą względnie zgłaszają protokularnie do urzędu wojewódzkiego przez urząd administracyjny I instancji, na którego terenie stale mieszkają, a w Warszawie do Komisarjatu Rządu.

Do podania należy dołączyć:

- a) odpis dokumentów inwalidzkich, będących w posiadaniu petentów;
- b) świadectwo zakładu reedukacyjnego o ukończeniu reedukacji lub szkolenia, lub też o poddaniu się egzaminowi, stwierdzającemu wyniki reedukacji w jednym z zakładów b. państw zaborczych oraz orzeczenie tegoż zakładu o zdolnościach inwalidy wojennego do samodzielnego wykonywania zawodu;
- c) dowody niezbedności udzielenia inwalidzie wojennemu ociemniałemu narzędzi, materiałów pomocniczych, psa-przewodnika itp. ze względu na obrany przez niego zawód lub zajęcie, jak np. odbycia lub odbywania studjów umysłowych, dowód zajmowania posady w urzędzie państwowym lub samorządowym, w zakładzie prywatnym itp.;
- d) szczegółowy opis życia i plan pracy w przyszłości;
- e) opis, a ewentualnie i kosztorys przedmiotów, o których udzielenie inwalida wojenny wnosi podanie, względnie opis uszkodzenia przyrządu, o którego naprawę prosi;
- f) oświadczenie, że petent nie otrzymał dotychczas od urzędów państwowych lub instytucji filantropijnych przedmiotów, o których udzielenie wnosi podanie.

§ 7. Urzędy wojewódzkie decydują w sprawie świadczenia, określonego w niniejszem rozporządzeniu, biorąc pod uwagę zawód, stosunki materialne i rodzinne petenta, oraz wyznaczają źródło zakupu obiektów i sposób oraz termin dostarczenia ich.

W razie odmowy przysługuje ubiegającym się odwołanie do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w przeciągu dni 14 od dnia otrzymania odmownego postanowienia urzędu wojewódzkiego.

§ 8. W razie potrzeby mogą inwalidzi wojenni udać się do wyznaczonego przez urząd wojewódzki zakładu reedukacyjnego, lub zakładu wykonującego naprawę maszyny do pisania na koszt Skarbu Państwa, w celu osobistego odbioru przyznanych im przedmiotów lub otrzymania wskazówek co do używania narzędzi względnie co do sposobu uskutecznienia łatwiejszej naprawy. Djety i zwrot kosztów podróży przysługują inwalidzie tylko w tym wypadku, gdy podróż odbył na wezwanie władzy.

W razie przydzielenia psa—przewodnika inwalidzi wojenni obowiązani są udać się w terminie, oznaczonym przez urząd wojewódzki, na koszt Skarbu Państwa z miejsca swego pobytu do miejsca odbioru psa i w ciągu niezbędnego na to czasu, nie dłuższego niż 3 tygodnie, poddać się szkoleniu w obchodzeniu się z psem—przewodnikiem.

Inwalidzi wojenni ociemniali obowiązani są dbać o psa—przewodnika i co roku poddawać go oględzinom weterynarza urzędowego.

W razie konieczności udzielenia psu natychmiastowej pomocy weterynaryjnej winien inwalida

wojenny zwrócić się do weterynarza, w celu poddania psa—przewodnika leczeniu, o czym powinien zaawiadomić urząd wojewódzki.

Koszty oględzin, oraz leczenia psów—przewodników ponosi Skarb Państwa, pokrywane one będą na podstawie rachunków weterynarza, przedstawionych przez inwalidę właściwemu urzędowi wojewódzkiemu.

§ 9. Wyznaczony przez urząd wojewódzki zakład wydaje inwalidzie wojennemu przyznane mu przedmioty nie inaczej, jak za pokwitowaniem i po złożeniu przez niego zobowiązania zgodnie z § 5 niniejszego rozporządzenia oraz notuje odbiór doręczonych przedmiotów w jego książeczce inwalidzkiej.

§ 10. Djeły i koszty podróży, odbytej na wezwanie władzy w związku z niniejszym rozporządzeniem pokrywa się w myśl §§ 110—123 rozporządzenia wykonawczego z dnia 10 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 20, poz. 132).

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:
L. Darowski

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Spraw Wojskowych: *Szeptycki*
